

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคูณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการใน จังหวัดลำปาง ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามจากผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการ สถานประกอบการในจังหวัดลำปาง จำนวน 298 คน การศึกษามีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของงานด้านบัญชี
ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามคูณสมบัติของนักบัญชีในปัจจุบันและที่พึงประสงค์
2. รวบรวมข้อมูลมาประมวลผลในรูป ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ความถี่ โดยใช้โปรแกรม SPSS ช่วยในการวิเคราะห์
3. แปลความหมายและสรุปผลการวิเคราะห์

สรุปผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษาเรื่อง “คูณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคูณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง โดยอาศัยข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร หรือเจ้าของกิจการ ตัวอย่าง 298 ชุด ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำมาสรุปผล อภิปรายผล รวมทั้งข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา แบ่งออกเป็นส่วนๆดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของงานด้านบัญชี

ส่วนที่ 4 คูณสมบัติของนักบัญชีในปัจจุบันและที่พึงประสงค์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

จากการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 298 ตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 49 เพศหญิง ร้อยละ 51 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 25-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.5 วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.7 ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 29.9 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ดำรงตำแหน่งเจ้าของกิจการ ร้อยละ 54.7 และเป็นผู้บริหาร 45.3 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.3 ประสบการณ์ 6-10 ปี ร้อยละ 43.3 งานหรือหน้าที่หลักของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะจัดการด้านการขายและการตลาด คิดเป็นร้อยละ 55.7 ด้านการเงิน 52.3 การวางแผนและกำหนดนโยบายขององค์กร ร้อยละ 50.7 การบัญชี และ บริหารงานบุคคล ร้อยละ 43.3 รายงานทางการเงินและข้อมูลสารสนเทศ ร้อยละ 11.4 ด้านการผลิต ร้อยละ 11.4 อื่นๆ ร้อยละ 3.4

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปขององค์กร สรุปได้ดังนี้

สถานประกอบการส่วนใหญ่จะเป็นประเภท ธุรกิจบริการ คิดเป็นร้อยละ 22.1 ธุรกิจรับเหมา-ค้าวัสดุก่อสร้าง ร้อยละ 13.4 ธุรกิจจำหน่ายอะไหล่-เครื่องจักรกล ร้อยละ 11 ธุรกิจจำหน่ายสินค้าอุปโภค-บริโภค ร้อยละ 7 ธุรกิจค้ารถยนต์ ร้อยละ 5 ธุรกิจโรงอุตสาหกรรมและสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ร้อยละ 4 โรงงานเซรามิก ร้อยละ 2 ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ 1.3 และอื่นๆ ร้อยละ 30.2

สถานประกอบการส่วนใหญ่มีขนาดของสินทรัพย์ 1-5 ล้านบาท ร้อยละ 34.2 ขนาดสินทรัพย์มากกว่า 10 ล้านบาท ร้อยละ 21.1 ขนาดสินทรัพย์ 0.5-1 ล้านบาท ร้อยละ 16.1 ขนาดสินทรัพย์ 6-10 ล้านบาท ร้อยละ 15.1 และขนาดสินทรัพย์

สถานประกอบการส่วนใหญ่มียอดขาย ต่ำกว่า 5 แสนบาท ร้อยละ 23.2 ยอดขาย มากกว่า 10 ล้านบาท 1-5 ล้านบาท 0.5-1 ล้านบาท ร้อยละ 22.8 22.5 21.1 ตามลำดับ และยอดขาย 6-10 ล้านบาท ร้อยละ 10.4

สถานประกอบการส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียน 1-5 ล้านบาท ร้อยละ 30.9 ทุนจดทะเบียน 0.5-1 ล้านบาท ร้อยละ 24.8 ทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 5 แสนบาท ร้อยละ 21.5 ทุนจดทะเบียนมากกว่า 10 ล้านบาท ร้อยละ 17.1 และทุนจดทะเบียน 6-10 ล้านบาท ร้อยละ 5.7

ช่องทางการจำหน่ายของสถานประกอบการส่วนใหญ่จะผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศทั้งหมด ร้อยละ 54 ผลิตเพื่อจำหน่ายต่างประเทศและในประเทศ ร้อยละ 7.7 ผลิตเพื่อจำหน่ายต่างประเทศทั้งหมด ร้อยละ 3 และอื่นๆ ร้อยละ 35.3

จำนวนพนักงานของสถานประกอบการส่วนใหญ่มีจำนวนต่ำกว่า 10 คน ร้อยละ 48.3 จำนวน 11-49 คน ร้อยละ 33.6 จำนวน 50-200 คน ร้อยละ 12.8 จำนวน 201-500 คน ร้อยละ 4 จำนวน 500 คนขึ้นไป ร้อยละ 1.3

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของงานด้านบัญชี สรุปได้ดังนี้

สถานประกอบการส่วนใหญ่จะมีพนักงานบัญชี 1-5 คน ร้อยละ 73.2 ไม่มีเลย ร้อยละ 22.5 มี 6-10 คน ร้อยละ 2.3 มี 11-20 คน และ 21 คนขึ้นไป ร้อยละ 1

ระดับการศึกษาของนักบัญชีของสถานประกอบการส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร้อยละ 46.01 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 28.22 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร้อยละ 24.54 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.23

บัญชีส่วนใหญ่จะจบการศึกษาสาขาบัญชีโดยตรง ในทุกระดับ

นักบัญชีส่วนใหญ่จะจบการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากสถาบันเอกชน ร้อยละ 77.3 ซึ่งส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาโรงเรียนลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี ในระดับปริญญาตรี จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของรัฐ ร้อยละ 52.2 พบว่าส่วนใหญ่จบการศึกษานานาชาติ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของรัฐ ร้อยละ 87.5 ซึ่งส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาโรงเรียนลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งหมดจบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของเอกชน

สถานประกอบการที่บันทึกข้อมูลทางการบัญชีส่วนใหญ่จะจัดทำเองโดยคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 43.9 จัดทำเองโดยพนักงาน ร้อยละ 33.6 จ้างสำนักงานบัญชี ร้อยละ 22.5

สถานประกอบการที่ประมวลผลข้อมูลทางการบัญชีส่วนใหญ่จะจัดทำเองโดยคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 39.3 จัดทำเองโดยพนักงาน และจ้างสำนักงานบัญชี ร้อยละ 30.5 และ 30.2 ตามลำดับ

สถานประกอบการที่จัดทำเอกสารและรายงานทางการเงินส่วนใหญ่จะจัดทำเองโดยคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 34.2 จัดทำเองโดยพนักงาน และ จ้างสำนักงานบัญชี ร้อยละ 33.2 และ 32.6

สถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ร้อยละ 58.4 ใช้โปรแกรม BCACCOUNT ร้อยละ 27.9 ใช้โปรแกรม EXPRESS ร้อยละ 6 โปรแกรม ACCOUNT MATE ร้อยละ 2 โปรแกรมอื่นๆ ร้อยละ 5.7

การคัดเลือกพนักงานบัญชีส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอบสัมภาษณ์ ร้อยละ 75.2 การสอบถามจากคนรู้จักภายในกิจการ ร้อยละ 22.1 การสอบข้อเขียน ร้อยละ 20.8 การขอจากสถาบันการศึกษา 15.8 การสอบถามจากคนรู้จักภายนอกกิจการ 14.8 และอื่นๆ ร้อยละ 10.7

ส่วนที่ 4 คุณสมบัติของนักบัญชีในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านคุณสมบัติด้านความรู้และความสามารถทางการบัญชี

คุณสมบัติของนักบัญชีของสถานประกอบการนั้นส่วนใหญ่จะพึงพอใจกับนักบัญชีปัจจุบันที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3 ขึ้นไป และมีความรู้ความสามารถด้านบัญชีนี้ดี ในด้านนักบัญชีที่พึงประสงค์นั้น สถานประกอบการพึงประสงค์นักบัญชีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเช่นเดียวกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3 ขึ้นไป โดยความรู้ ความสามารถที่พึงประสงค์มากที่สุด คือ ด้านภาษีอากร

จากการศึกษาพบว่า นักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษีอากรเป็นที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการมากที่สุด ในส่วนของนักบัญชีที่ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ยังไม่เป็นที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ

2. ด้านคุณสมบัติการใช้ภาษาต่างประเทศ

คุณสมบัติของนักบัญชีในปัจจุบัน สถานประกอบการจะพึงพอใจกับการอ่านภาษาอังกฤษมากที่สุด และในด้านของนักบัญชีที่พึงประสงค์นั้น สถานประกอบการจะพึงประสงค์นักบัญชีที่สามารถเขียนภาษาอังกฤษมากที่สุด

จากการศึกษาพบว่า นักบัญชีที่สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้จะเป็นที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการมากที่สุด

3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

คุณสมบัติด้านคุณธรรม จริยธรรมจะแบ่งออกเป็นอีก 8 ด้านดังนี้

- 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2) ด้านความมีวินัย
- 3) ด้านความรับผิดชอบ
- 4) ด้านทักษะทางสังคม
- 5) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
- 6) ด้านความสนใจใฝ่รู้
- 7) ด้านความขยัน

8) ด้านการละเว้นถึงเสพติด

จากการศึกษาสรุปได้ดังนี้ คุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบัน สถานประกอบการพึงพอใจด้านความขยันมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.45 รองลงมาเป็น ความมีวินัย ค่าเฉลี่ย 1.38 ในส่วนของคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์นั้น สถานประกอบการพึงประสงค์นักบัญชีที่มีความรับผิดชอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.88

4. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ

คุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันที่พึงพอใจมากที่สุดได้แก่ ไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันที่พึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ไม่ทำงานที่ตนขาดความเป็นอิสระ สถานประกอบการส่วนใหญ่พึงประสงค์นักบัญชีที่ไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ในด้านของคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์น้อยที่สุดนั้น พบว่าสถานประกอบการไม่พึงประสงค์นักบัญชีที่ไม่ทำงานที่ตนขาดความเป็นอิสระ

ความคิดเห็นอื่นๆ

1. สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อนักบัญชีในปัจจุบันของตนเองไว้ดังนี้

- มีความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริต
- มีความรับผิดชอบ ไม่ทิ้งงาน
- ทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ
- ขยันและอดทน

2. สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อนักบัญชีที่พึงประสงค์ ไว้ดังนี้

- มีความซื่อสัตย์
- รับผิดชอบ ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด
- สามารถให้คำปรึกษาด้านบัญชีได้
- ตรงต่อเวลา
- ขยัน อดทน
- หมั่นค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
- มีความรู้ความสามารถทางบัญชี และสามารถปฏิบัติงานด้านบัญชีได้

ความต้องการนักบัญชีในอนาคตของสถานประกอบการ สรุปได้ดังนี้

สถานประกอบการต้องการนักบัญชีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาเป็นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง นักบัญชีที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและปริญญาโท ยังไม่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ ในด้านของสถานประกอบการต้องการนักบัญชีที่จบจากสถาบันการศึกษาของรัฐมากที่สุด สาเหตุ เพราะเชื่อว่าสถาบันดังกล่าวจะสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพมากกว่า

อภิปรายผล

ในการศึกษาถึงคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง จากผลการศึกษาพบดังนี้

1. เจ้าของหรือผู้บริหารของสถานประกอบการส่วนใหญ่ต้องการนักบัญชีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นพื้นฐานด้านคุณวุฒิของผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543
2. คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์นั้น จะต้องมีความรู้ด้านการบัญชีและบัญชีหนี้สิน รวมทั้งการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษาเป็นภาษาที่สอง ซึ่งสอดคล้องกับ คุณสมบัติสำคัญของบัณฑิตโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ คือ การใช้เครื่องใช้สำนักงานและเครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างดี รวมทั้งการใช้ E-MAIL และการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ดังเช่น สุชาดา กิระนันท์ กล่าวไว้ว่า นักบัญชีที่ดีควรมีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นเครื่องมือในการทำงานบัญชีได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ นัตรา วาสิตคุตต์ ที่กล่าวไว้ว่า นักบัญชีในปัจจุบันต้องสามารถเข้าใจว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำงานได้อย่างไร
4. ด้านพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมนั้น คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ คือ ความรับผิดชอบในงานที่ทำ ซึ่งสอดคล้องกับ สุเมธ วงศ์บุญชัย ที่กล่าวใน ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานว่า ในการประเมินการทำงานของพนักงานนั้น ความรับผิดชอบถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการประเมินผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับ กรมอาชีวศึกษา ที่กล่าวใน คุณธรรม จริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา กรมอาชีวศึกษา

ข้อจำกัด

1. ด้านเวลา ในการศึกษา เรื่อง คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง ครั้งนี้ จำต้องศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันจำกัด
2. ด้านประชากร ด้วยการศึกษานี้ได้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด 1,880 ราย ซึ่งคัดเลือกมาเพียง 311 รายเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้การศึกษานี้คาดเคลื่อนตามกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนั้น

ข้อเสนอแนะ

นับตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 แทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ซึ่งบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 เป็นเวลากว่า 27 ปี ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดบัญชี และ ผู้ทำบัญชี ตลอดจนกำหนดคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ทำบัญชี โดยกำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาสำหรับนักบัญชีที่จัดทำบัญชีให้สอดคล้องกับขนาดของธุรกิจ รวมทั้งบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตาม รวมทั้งกำหนดความรับผิดชอบในการทำบัญชีต่อผู้ทำบัญชีด้วย ส่งผลให้นักบัญชีมีความรับผิดชอบต่อการจัดทำบัญชีมากขึ้น จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นอกจากคุณสมบัติตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว ผู้ประกอบการในจังหวัดลำปางยังมีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์เพิ่มอีกหลายประการ ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) นักบัญชียุคใหม่จำเป็นต้องมีความรู้สามารถด้านอื่นที่จำเป็นด้วย เช่น ด้านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ อุปกรณ์สำนักงานอื่นๆ รวมทั้งด้านภาษาต่างประเทศ โดยภาษาที่ควรจะเป็นภาษาที่สองคือภาษาอังกฤษ ภาษานั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานของสถานประกอบการในแต่ละแห่ง
- 2) สถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตทางบัญชีควรมีค่านึงถึงคุณภาพของบัณฑิตเป็นหลักมากกว่าปริมาณของบัณฑิต รวมทั้งควรส่งเสริมสร้างความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยี และด้านภาษาให้มากขึ้น ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมแก่บัณฑิตด้วย